

Knjižnice v pokoronskem času

Koronska in pokoronska kriza puščata sledi tudi na knjižnicah. Trenutno živimo z vse prej kot rožnato ekonomsko perspektivo, v kateri se morda srečamo tudi s situacijo, ki je doslej nismo bili vajeni, namreč z možnostjo odpuščanja knjižničarjev ali celo zapiranja knjižnic.

Lado Planko

lano.doplak@gmail.com

Zato je smiselno razmišljati o tem, kaj lahko knjižnice in knjižničarji, ki bodo ob digitalni konkurenci čedalje bolj izpostavljeni tudi ekonomsko-finančnemu pritisku, storijo, da bi ohranili dejavnost in ne nazadnje svoja delovna mesta. Pri tem nimam v mislih – samo – obstoječih, vpeljanih dejavnosti, pač pa nekaj tem/točk, ki se ponujajo za povečanje odmevnosti in izboljšanje zraščeni knjižnice z okoljem.

Karantena je – ne glede na razloge – uporabnike očitno šokirala in šok še traja. Nekatere omejitve z začetka krize, ko vrste reči še ni bilo mogoče vedeti, so se medtem izkazale za nepotrebne/neučinkovite, kar bi knjižnice morale izpostaviti v lastnem interesu: tako doslej ni bilo ugotovljenih primerov posredne okužbe (prek kljuk, ograj, tipkovnic itd.). Med raziskavo, ki so jo po nenadnem množičnem izbruhu bolezni v Heinsbergu na severu Nemčije opravili virologi z bonnskega inštituta pod vodstvom Hendrika Streeka (šli so od vrat do vrat), so na omenjenih mestih sicer našli genetski material koronavirusov, vendar se je izkazalo – tako Streeck v enem od TV omizij –, da jim virusa ni uspelo oživiti niti iz enega vzorca.

Zainteresirani si lahko več preberete na naslovu <http://www.ninamvseeno.org/>.

Knjižnice bodo storile uslugo sebi in uporabnikom, če bodo opozorile na nekatera dejstva, ki jih prikriva in prekriva medijski hrup, četudi so to samo veliki napisi na izpostavljenih zunanjih točkah knjižnice, da je knjižnica spet odprta in da je uporaba knjižničnega gradiva ob upoštevanju siceršnjih ukrepov nenevarna. Podobne akcije bi se bilo mogoče lotiti v lokalnih medijih, na družabnih omrežjih ... V situaciji, ko knjižnicam grozi, da se jim bo močno zmanjšalo število uporabnikov, ne bi smeli prezreti nobenega promocijskega kanala in

nobene ideje za komunikacijo s potencialnimi in dejanskimi uporabniki.

Eno od vprašanj, ki ga vztrajno ignorirajo tudi šolski programi in ki postaja ob splošni finančni negotovosti toliko bolj žgoče, je finančno opismenjevanje. Finančna situacija, v kateri živimo danes, je bistveno drugačna od tiste izpred 20 let (da o stanju v nekdanjem režimu ne govorim), kar pomeni, da je občuten del populacije nanjo dejansko nepripravljen, hkrati se pa s tem deficitom znanja ne ukvarja nihče. V ilustracijo morda tale posnetek <https://www.youtube.com/watch?v=nFSZNF7G180&t=110s>. Pravzaprav je nerazumljivo, da se te tematike z vidika uporabnikov ni lotila še nobena javna izobraževalna institucija – ne šole (čeprav se menda pogovarjajo o podobnem predmetu) in ne knjižnice, še najmanj pa tisti, ki od financ živijo, namreč banke in zavarovalnice. Organizacijsko to ne bi smel biti poseben problem, treba je samo najti primernega ekonomista/ko, finančnika/co ali koga podobnega, ki bo pripravljen v nekaj terminih razkriti okostje svoje dejavnosti, tudi vlogo drobnega tiska pri pogodbah in običajne pasti v njem. Posredni dokaz za umestnost projekta so beograjske knjižnice, ki jim je na začetku tisočletja s tem uspelo pritegniti izjemno veliko ljudi.

Podobno deficitarno je stanje še pri nekaj temah, ki bi jih morali poznati pravzaprav vsi polnoletni državljani in bi zato sodile v – doslej neobstoječo – »državljsko vzgojo«. Gre za temeljno informiranost glede pravic in ravnanja v vlogi potrošnika (z možnostjo povezave z Zvezo potrošnikov, kar je v preteklosti že spodbujala svetovalna služba za splošne knjižnice v NUK-u), pri stikih in opravkih z upravnimi in sodnimi organi ter celo v zdravstvu in šolstvu. Številni aspekti tematike ponujajo knjižnicam možnost za vzpostavitev novega, praktično še nedotaknjenegega izobraževalnega segmenta. ●